

Związki zawodowe są nieskuteczne, ale ich rola powinna być większa

15 lipca 2017

Centrum Badań Opinii Społecznej przedstawiło nowy raport o opinii Polaków na temat związków zawodowych. Wynika z niego, że chociaż związkowcy w Polsce są wciąż marginalizowani, przeważa opinia, że ich rola powinna być większa.

Raport pokazuje, że uzwiązkowienie w Polsce jest niskie. Do związków zawodowych należy zaledwie 10,8% pracowników najemnych, czyli 5,2% ogółu badanych. Warto jednak podkreślić, że najwięcej związkowców należy do organizacji zrzeszonych w OPZZ. Stanowią oni 4,6% pracowników najemnych. 3,0% należy do Solidarności, 1,3% do FZZ, a 1,9% do innych związków. W stosunku do ogółu Polaków i Polek 2,3% osób należy do OPZZ, 1,5% do Solidarności, 0,6% do FZZ, a 0,8% do innych związków.

W ciągu ostatnich lat uzwiązkowienie w Polsce nie ulega istotnym zmianom, jednak jest ono blisko trzykrotnie niższe niż na początku lat 90. W 1991 roku do związków zawodowych należało 19% osób. Po skokowym spadku w pierwszych latach reform poziom uzwiązkowienia ustabilizował się na poziomie 5-8%.

Z danych CBOS wynika, że poziom uzwiązkowienia jest bardzo zróżnicowany w zależności od branży i wielkości przedsiębiorstwa. W oświacie, nauce i ochronie zdrowia wynosi ono 26%, w transporcie i łączności oraz w administracji – po 20%. Z drugiej strony w handlu i usługach zaledwie 3%, a w budownictwie 0%. Uzwiązkowienie jest zatem wyższe w branżach związanych z sektorem publicznym. Szczególnie niskie uzwiązkowienie jest w tych branżach, gdzie dominują umowy śmieciowe.

Poziom uzwiązkowienia jest silnie skorelowany z wielkością przedsiębiorstwa. W firmach zatrudniających powyżej 50 osób uzwiązkowienie wynosi 19%, a poniżej 50 pracowników zaledwie 5%.

Wśród badanych przeważają korzystne opinie na temat roli związków zawodowych. 30% badanych uważa, że działalność związków zawodowych jest korzystna dla kraju, 25% wyraża opinię przeciwną, a 45% nie ma w tej kwestii wyrobionego zdania.

Okazuje się natomiast, że mimo poparcia dla działalności związkowej, Polacy w większości nie wierzą w skuteczność działań związkowców na poziomie zakładu pracy. 14% respondentów uważa, że związki zawodowe są efektywne i załoga wiele im zawdzięcza, 43% badanych deklaruje, że związki starają się, ale niewiele im wychodzi, 34% twierdzi, że nie widać efektów naszej działalności.

Ponadto 24% badanych deklaruje, że związki zawodowe skutecznie bronią interesów pracowniczych, a 41% jest przeciwnego zdania. Wskaźniki te od lat pozostają na podobnym poziomie. Nieco wyższe są oceny skuteczności działalności związkowej wśród pracowników najemnych (26% uważa związki za skuteczne) i wśród członków samych związków zawodowych (33%).

Polacy więc są przekonani, że związki zawodowe są zbyt mało skuteczne. Jednocześnie większość badanych chciałaby, aby związki miały większy niż obecnie wpływ na decyzje władz. Zgodnie z sondażem 38% Polaków uważa, że związki zawodowe mają zbyt mały wpływ na decyzje polskich władz. Tylko 10% uważa, że jest on zbyt duży, a 14%, że ich wpływ jest taki, jaki powinien być. Warto też zwrócić uwagę, że aż 64% członków związków zawodowych chce zwiększenia wpływu związkowców na decyzje władz państwowych.

Z sondażu wynika, że w ciągu ostatnich miesięcy poprawiły się oceny OPZZ w opinii Polaków i Polek. Obecnie 19% osób ocenia

OPZZ pozytywnie, 21% negatywnie, a 60% nie ma zdania na ten temat. W poprzednich latach przeważały negatywne opinie odnośnie OPZZ – obecnie liczba zwolenników i przeciwników zrównuje się.

CBOS wskazuje, że pozytywna opinia na temat OPZZ przeważa wśród ludzi młodych – 18-34 lata, wśród kobiet, mieszkańców wsi i małych miejscowości, osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, wśród pracowników usług, robotników niewykwalifikowanych, rolników, uczniów i studentów, gospodyń domowych, osób o niskich dochodach.

Z sondaży CBOS wynika, że w niektórych grupach, będących potencjalnym punktem odniesienia OPZZ, jego rozpoznawalność i poparcie są relatywnie niskie. Należą do nich między innymi emeryci oraz osoby, które deklarują się jako lewicowe i świeckie.

Autorstwo: Piotr Szumlewicz

Źródło: Lewica.pl